

SBIR Circulaire Viaducten over (Rijks)wegen

Marktconsultatie 13 december 2019, 9.00-13.00 uur, De Utrechtse Stadsrvrijheid (DUS)

Na een nuttige en leerzame Openleeromgeving Circulaire Viaducten en Bruggen het afgelopen jaar waarvan we de resultaten tijdens de Blast off! op 15 november met de deelnemers hebben gedeeld, is nu het moment aangebroken om de concept oproep SBIR Circulaire Viaducten over (Rijks)wegen met de markt te bespreken in een marktconsultatie. Doel is belangrijke input te vergaren om de oproep in de Week van de Circulaire Economie, van 3 tot 7 februari 2020, te publiceren en samen met de markt de uitdaging aan te gaan om invulling te geven aan de ambities om in 2030 circulair te werken. Het doel van deze SBIR oproep is het aanbod in het aantal (gevalideerde) oplossingen voor circulaire viaducten vergroten, evenals het aantal partijen die deze oplossingen kunnen aanbieden.

Dagvoorzitter Bram van de Heuvel heet iedereen welkom op de marktconsultatie oproep SBIR Circulaire Viaducten over (Rijks)wegen.

Allereerst is Bram van de Heuvel in gesprek gegaan met Jessie van der Linden (Directeur Inkoop- en Contractmanagement GPO RWS) over het belang en de aanleiding voor de Openleeromgeving. Het enthousiasme en nieuwsgierigheid om samen met de markt kennis en ervaringen te delen werkt heel aanstekelijk. Vervolgens is gesproken over waarom gekozen is voor de SBIR-procedure voor deze maatschappelijke opgave. Belangrijke overwegingen daarbij zijn geweest om partijen vroegtijdig te belonen voor investering in innovatie. Ook is van belang dat innovaties parallel aan projecten kunnen ontwikkelen met als doel om ervaringen op te schalen en vervolgens RWS als Launching Customer deze innovaties meervoudig kan laten toepassen.

Vervolgens heeft Frederieke Knopperts een eerste toelichting gegeven over de concept SBIR oproep. Deze oproep is vervolgens in de tweede helft van de marktconsultatie in verdiepende sessies verder besproken met de deelnemers van de marktconsultatie.

Het plenaire gedeelte van de marktconsultatie werd vervolgd door een bijdrage van Tim Beukema over de regeling over Intellectueel Eigendom- en Gebruiksrecht voor de SBIR-oproep. Ook dit onderwerp is in het tweede gedeelte van de marktconsultatie verder met de deelnemers besproken.

Na dit plenaire gedeelte is de groep van deelnemers verdeeld in groepen om in kleiner verband verder te spreken over verschillende thema's van de oproep. In willekeurige volgorde volgt hieronder een uiteenzetting van de onderwerpen die in hoofdlijnen zijn besproken en welke suggesties vanuit marktzijde zijn gedaan om de oproep SBIR Circulaire te optimaliseren.

Deelsessie Samenwerking

In deze deelsessie Samenwerking zijn Jessie van der Linden en Maurice van Rooijen in gesprek gegaan met de deelnemers over hoe de samenwerking met Rijkswaterstaat tijdens de verschillende fasen van de SBIR procedure vorm gegeven moet worden, welke vorm van samenwerking de voorkeur heeft en het meest bevorderlijk is voor het innoverend vermogen. Ook de SBIR als procedure om het innovatief vermogen in de sector te vergroten is besproken. Vervolgens is ook nog besproken wat er voor nodig is om meer cross-sectorale samenwerkingen aan te gaan. De markt ziet graag een andere, meer open stijl van communiceren. De markt zegt dat individueel handelen in de opgave naar circulair werken niet loont. Multi samenwerking vanuit verschillende disciplines is nodig om de opgave van circulair werken succesvol te laten zijn.

Bovenstaande onderwerpen leidden tot verschillende zienswijzen. Om er een paar van te noemen:

- Onderling vertrouwen om samen te gaan innoveren en kan de markt dan in samenwerking de concurrentie aan.
- risico's lijken goed verdeeld en is een belangrijke voorwaarde om over de brug te komen.
- samenwerking leidt tot duidelijkheid, kwaliteit en duurzame innovatie. Op die manier is er een stap te maken van traditioneel naar nieuw.
- Voor de zoektocht naar de best mogelijke samenwerking zijn 'snappers' nodig, dat zijn individuen die verbindingen mogelijk maken tussen mensen/organisaties en techniek/kennis met elkaar verbinden en bestuurlijk politiek en het uitvoerende deel verbinden. Daaruit zou een belangrijke wisselwerking kunnen ontstaan om te komen tot een duurzaam partnerschap om zo van idee naar product te gaan.
- Ook is de suggestie gedaan om maximaal open informatie te delen en een andere, meer open stijl van communiceren om te kijken hoe de markt hierop reageert.
- Openheid over stichtingskosten en vroegtijdig deze informatie delen.
- Waardebehoud van een object in € terug laten komen in de uitvraag.
- Suggestie gedaan om naast de business-case ook het leereffect mee te nemen in de uitvraag. Ook het terugkoppelen van resultaten met de markt en betrokken houden van de deelnemers past hierin.

Deelsessie Benodigde informatie

In deze deelsessies is aanwezigen gevraagd welke informatie (over het areaal) de partijen denken nodig te hebben om een waardevol voorstel voor circulaire viaducten en uitvoering daarvan te kunnen doen. Zo wilden we de behoeften helderder krijgen. Er is ingegaan op de informatievragen met betrekking tot het gehele areaal en met betrekking tot de specifieke oplossingsrichtingen en projecten.

Hieruit is naar voren gekomen dat partijen een veelheid aan informatievragen hebben – waarvan overigens zeker niet altijd wordt ingeschat dat die (nu) ook te beantwoorden zijn. De informatievragen zijn globaal te categoriseren als:

- Ten behoeve van de business case en het opschaalpotentieel
  - o Globaal over het gehele areaal
  - o Sloopoorzaken en omvang van de V&R-opgave
- Ten behoeve van de technische oplossing(sruimte)
  - o Geschiedenis en 'voorraad' aan kunstwerken/objecten en materialen
  - o Toekomst en verwachtte visie/eisen omtrent viaducten

Voorbeelden van concrete informatievragen die onder bovenstaande naar voren kwamen, zijn: de eigenschappen van een 'generiek viaduct' en een referentie; gemiddelde leeftijd en sloopleeftijd van viaducten; reden en aandeel hergebruik bij sloop; de aankomende opgave/vraag naar viaducten in inhoud, omvang en tijdlijn. In de meer technische hoek werd gevraagd naar zaken als: inzicht in areaal met afmetingen; overspanningen; verkeersklassen (en toekomstige); type overspanningen/liggers; materiaal; overkruisingshoeken. Voor de oplossingsrichting "hergebruik van vrijkomende objecten, onderdelen of materialen" vroeg men bij voorkeur naar informatie over de 'voorraadkast' aan kunstwerken met kwaliteit van de objecten en materialen en wanneer deze vrijkomen. Daarnaast vroeg men onder andere de compleetheid en kwaliteit van de informatie aan te geven.

Dialogo over de concept oproep

In 4 blokken van een uur is de dialoog gevoerd over de inhoud van de concept oproep. Leidende thema's waren de scope, planning en procedure, intellectueel eigendom en gebruiksrecht, de criteria en het in te dienen voorstel. Deze gesprekken hebben veel waardevolle input opgeleverd die verwerkt zal worden in de definitieve oproep. Onderstaand per thema een bondige weergave van de rode draden van de dialoog.

Scope

In opvolging van de presentatie in het plenaire deel is uitvoerig gesproken over de scope. Aanwezigen hebben de behoefte uitgesproken om in de definitieve oproep een toelichting op bepaalde zaken en onderbouwing van de gemaakte keuzes te krijgen. Dit helpt hen om het voorstel beter aan te kunnen laten sluiten op de probleem- en doelstelling. Dit betreft onder andere de drie oplossingsrichtingen, de vrijheid in relatie tot normen en richtlijnen, de definitie van een prototype, een functionele beschrijving van wat we bedoelen met 'een viaduct over (rijks)weg' en wat deelnemers zich moeten voorstellen bij het validatietraject.

Planning & procedure

De reacties op de planning zoals opgenomen in de concept oproep waren wisselend. Enerzijds werd benoemd dat tijdsdruk kan helpen om samenwerking te stimuleren en zorgt voor focus en energie. Ook wordt hiermee voorkomen dat we tijdens de ontwikkeling van innovatie ingehaald worden door de realiteit. Anderzijds kwam nadrukkelijk naar voren dat partijen met name in de periode waarin zij werken aan hun voorstel tijd nodig hebben om samenwerkingsverbanden aan te gaan. Gekoppeld daaraan ontstond het verzoek aan Rijkswaterstaat om in lijn de matchmaking tussen partijen en voorstellen te faciliteren.

Ten aanzien van fase 2a/b werd meermaals opgemerkt dat het ontwikkelen van een prototype niet altijd in een keer slaagt en de doorlooptijden zich daardoor lastig op voorhand laten vaststellen. Gevraagd is of, en zo ja in welke mate, er afgeweken mag worden van de planning om de onvoorspelbaarheden van een innovatietraject op te kunnen vangen. De planning in de concept oproep geeft dit onvoldoende duidelijk weer. Het bleek onvoldoende duidelijk wat er beoogd wordt met de validatie in fase 2b om op dit punt op de planning te kunnen reflecteren. Hiervoor is de wens van aanwezigen om een validatiestrategie uit te werken.

IE & gebruiksrecht

Het IE en licentiemodel in de plenaire presentatie is vanuit diverse invalshoeken besproken. De exacte uitwerking van de grafiek is een belangrijk aspect in relatie tot het criterium economisch perspectief. Verzocht is om partijen zelf een voorstel te laten doen voor de lijn/curve en/of het onderliggende probleem beter te beschrijven en partijen de vrijheid te geven zelf een oplossing aan te dragen. Ook is gevraagd om in de definitieve oproep specifieker te beschrijven hoe de ontwikkelde innovatie ook (via een licentie) door andere opdrachtgevers kan worden ingekocht.

Criteria & voorstel

Naast een aantal opmerkingen op specifieke onderwerpen is met name de meetbaarheid van circulariteit besproken. Omdat de (milieu)impact van innovaties zich in deze fase van de ontwikkeling niet altijd laat kwantificeren is gekozen om ook dit criterium kwalitatief te laten beoordelen. Dat wil zeggen dat partijen de impact beschrijven en onderbouwen. Het staat partijen vrij om het verhaal cijfermatig te onderbouwen maar dat is geen vereiste. Als houvast voor het voorstel is er behoefte aan een format en de mogelijkheid om het voorstel voorafgaand aan het definitieve indienmoment te bespreken.

Ten aanzien van het budget is gebleken dat het voor veel partijen moeilijk is in te schatten of dit veel of weinig is. Dit is ook afhankelijk van de rol van Rijkswaterstaat in de samenwerking, de verwachtingen bij een prototype en de uit te voeren werkzaamheden in de validatiefase. Gedeelde wens bij deelnemers is dat het budget in fase 1 iets hoger wordt, niet op de laatste plaats om samenwerking meer ruimte te bieden.

Een suggestie die bij de plenaire afsluiting de zaal in beweging bracht was het 'songfestivalconcept' waarbij naast de onafhankelijke commissie ook de partijen elkaars voorstellen beoordelen. Deze mogelijkheid zal worden verkend.